

Silletterpsån

Id.nr.	KC0009
Län	Blekinge
Naturtyp	Sjöar & vattendrag
Värdeetraktsbeskrivning upprättad	2021-12-14
Värdeetraktsbeskrivning senast reviderad	Ingen revidering gjord

ALLMÄN INFORMATION

Värdeetrakten Silletterpsån med en total yta på cirka 3 459 hektar omfattar allt vatten i Silletterpsåns kustavrinningsområde (KARO 80/81) inom Blekinge samt allt land som ligger inom 200 meter från vattenytorna (bilaga 1). Silletterpsåns huvudfåra har en sträckning på cirka 30 kilometer inom Blekinge.

Berggrunden i avrinningsområdet utgörs huvudsakligen av svårvittrad granit. Dominerande jordart är morän och i södra delen är jordtäcket mycket tunt. I norra delen utgörs värdeetrakten av en småkuperad urbergsslätt som sänker sig mjukt mot kusten. Mot söder övergår landskapet till ett flackt och sjöfattigt kustland. Utmed Silletterpsåns dalgång finns flera korta partier med isälvs sediment. Silletterpsån är att betrakta som näringsfattig. Silletterpsån har sommartid mycket låg vattenföring och under torrperioder är den känslig för vattenuttag. Sjöarnas kvalitet är varierande, från av kommunalt avloppsvatten påverkade sjöar i huvudfåran till näringsfattiga klarvattensjöar med låg alkalinitet i sidogrenarna.

Silletterpsåns huvudfåra nedströms Kestorp (Rödeby) är nationellt utpekad som ett värdefullt vatten ur fiskevårdssynpunkt bland annat för dess värde för havsvandrande öring. Cirka 57 procent (1 985 hektar) av värdeetraktens yta utgörs av skogsmark och cirka 19 procent (373 hektar) av skogsmarken utgörs i sin tur av lövskog som till minst hälften består av ädellöv (Naturvårdsverket 2020). Under tioårsperioden 2010–2019 förnygringsavverkades cirka sju procent (139 hektar) av skogsmarken (Skogsstyrelsen 2020).

NATURVÄRDEN

Silletterpsåns huvudfåra nedströms om Södra Sillsjön är regionalt utpekad som ett värdefullt vatten ur naturvårdssynpunkt för dess rika förekomst av flodpärlmussla, hårklomossa samt och öring. Silletterpsån har ett starkt bestånd av hårklomossa och havsvandrande öring. Flodpärlmussla är känd från mynningen upp till Södra Sillsjön. I värdeetrakten finns endast ett mindre limniskt Natura 2000-område mellan Bubbetorp och Rosenholm. Ett förslag till utvidgning av Natura 2000-området på sträckan mynning-Södra Sillsjön finns inlämnat till regeringen. Silletterpsån kantas på vissa sträckor, främst i de nedre delarna, av skyddsvärda alsumpskogar och naturskogsartade ädellövskogar varav flera klassats som nyckelbiotoper.

Förnygring förekommer nedanför det tidigare, sedan 2021 åtgärdade, vandringshindret vid Bubbetorp, men beståndet behöver bli större och förnygra sig även uppströms Bubbetorp för att bli livskraftigt. Andra skyddsvärda arter i kustområdet är utter, flodkräfta, stationär öring, sik och bäcknejonöga. I vattensystemet förekommer fiskberoende fåglar såsom fiskgjuse, storlom och kungsfiskare (häckande). Strömstare har observerats häcka.

LANDSKAPSSAMMANHANG

Flera dammar i Silletorpsån hindrar fisk och andra vattenlevande organismer från att sprida sig inom vattendraget.

Denna limniska värdetrakt överlappar värdetrakter för odlingslandskapet (gräsmarker) ”Skogsbygden Karlskrona kommun (norra)” i norra halvan av åns sträckning. Trakten överlappar dessutom den skogliga värdetrakten ”Gö-Karlskrona”, huvudsakligen nedströms om Kestorp (Rödeby). Inom värdetrakten är det relativt vanligt med intilliggande limniska värdekärnor och värdekärnor för skog eller gräsmarker, vilket skapar särskilt goda förutsättningar för värdefulla kantzoner och övergångsmiljöer såsom svämlövskogar eller andra naturmiljöer med efemärt vatten.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Dessa limniska miljöer tillhandahåller en mängd olika ekosystemtjänster bland annat försörjande ekosystemtjänster såsom livsmedel (till exempel fisk, kräftor) och dricksvatten. Viktiga kulturella ekosystemtjänster är naturupplevelser, friluftsliv (till exempel fritidsfiske). Exempel på viktiga reglerande ekosystemtjänster i sjöar och vattendrag är klimatreglering, lagring av kol i sjösediment och närsaltsretention.

UTMANINGAR

En utmaning är att åtgärda vandrings-/spridningshinder för fisk och andra vattenlevande organismer. I Silletorpsån åtgärdades vandringshindret vid Bubbetorp år 2021, men ett definitivt vandringshinder för havsvandrande arter finns vid Kassabron i Rödeby samhälle, cirka sju km från mynningen och flera hinder kommer strax uppströms detta. En annan utmaning är att återställa rensade och rätade vattendrag där så är möjligt. Sommartid har ån mycket låg vattenföring. Sjösänkningar och dikningar samt ett stort antal enskilda vattenuttag för bevattning medför att situationen under torra somrar blir kritisk för många organismer i ån. En ytterligare utmaning är att bevara intilliggande skogar och naturmiljöer. Ändrad markanvändning som exempelvis skogsmarkens utveckling och skötsel är en betydelsefull faktor som påverkar försurning och humifiering av vattnen.

HÄNSYNSTAGANDE VID PRÖVNING OCH PLANERING

Det är fördelaktigt om hänsyn till värdetraktens kännetecken och karaktär gällande arter, miljöer och landskap iakttas vid markanvändning och rådgivning. Att områden med samma karaktär ligger tillräckligt nära varandra ger bättre förutsättningar för att känsliga arter knutna till limniska miljöer ska överleva.

ÅTGÄRDSBEHOV

- Skyddet av Silletorpsån behöver stärkas så att åns kärnvärden bevaras långsiktigt.
- Fortsatt arbete med åtgärder i hela värdetrakten för fria vattenpassager, ökad konnektivitet (i både upp- och nedströms riktning och i sidled mellan vattendrag och svämplan) återställning av strömmande och forsande sträckor.
- Restaurering av livsmiljöer för öring och flodpärlmussla i delar av Silletorpsån som påverkats av rensning är nödvändigt för att nå gynnsam bevarandestatus för flodpärlmussla.
- Inventering av utterpassager vid vägbroar. Där det idag saknas lämpliga faunapassager för utter vid vägbroar bör sådana anläggas.
- Fortsatt kalkning och effektuppföljning är nödvändigt för att motverka den mänskligt orsakade försurningens negativa konsekvenser.

REFERENSER

Länstyrelsen Blekinge (2019). Plattform för arbetet med grön infrastruktur i Blekinge län.
Meddelande 2019:14.

Naturvårdsverket (2020). Nationella marktäckedata, ogeneraliserat basskikt. URL
<https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Kartor/Nationella-Marktackedata-NMD/Ladda-ned/> [2020-12-15]

Skogsstyrelsen (2020). Utförda avverkningar enligt skillnadsanalys i satellitbilder. URL
<https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatatjanster/nerladdning-av-geodata/> [2020-12-10]

BILAGA 1. KARTA ÖVER VÄRDETRAKTEN "SILLETORPSÅN"

